

Praktiska lärarresurser för att stödja elevernas engagemang och retention

Learnovate

Finansiering sker av Europeiska unionen. De åsikter och uppfattningar som uttrycks är dock endast författarnas egna och återspeglar inte nödvändigtvis Europeiska unionens eller Europeiska genomförandeorganet för utbildning och kultur (EACEA). Varken Europeiska unionen eller EACEA kan hållas ansvariga för dem.

Innehållsförteckning

Om Engaging Minds-projektet	03
Hur man använder handboken Kontext: Engaging Minds	04
forskningsramverk	06
Skyddsfaktor 1: Tillhörighet och skolsamhörighet	09
Skyddsfaktor 2: Relationer och stödnätverk	15
Skyddsfaktor 3: Studenters handlingsfrihet, röst och deltagande	23
Skyddsfaktor 4: Hantera stress och stödja välbefinnande	33
Skyddsfaktor 5: Meningsfullt lärande och engagemang i klassrummet	39
Skyddsfaktor 6: Framtida vägar och ambitioner	44
Skyddsfaktor 7: Tidig identifiering och responsivt stöd	49
Skyddsfaktor 8: Helskolkultur och system för engagemang	56
Aktivitetssammanfattning: Att koppla aktiviteter och praktik till skyddande faktorer	60
Ett sista uppmuntrande ord	62

Om Engaging Minds-projektet

Engaging Minds: Improving Student Retention Through Best Practices är ett Erasmus+ samarbetsprojekt som sammanför partners från Danmark, Finland, Irland och Sverige för att bättre förstå de faktorer som påverkar elevers engagemang, motivation, retention och risken för att de avbryter skolan i förtid.

Över hela Europa står skolor inför allt större utmaningar när det gäller att stödja elever som, trots att de fortfarande är formellt inskrivna i skolan, kan uppleva distansering, stress och osäkerhet om sin framtid eller svårigheter att få kontakt med skollivet. Även om tidiga avhopp ofta ses som en engångshändelse, visar forskningen konsekvent att det är det sista steget i en gradvis process av distansering. Denna process kan börja månader, eller till och med år, innan en elev avslutar skolan.

Projektet Engaging Minds syftar till att utforska denna process genom att kombinera forskning, policyperspektiv, lärarperspektiv, studenters röster och exempel på bästa praxis från deltagande partnerländer. Genom enkäter, intervjuer, fokusgrupper, fallstudier och jämförande analyser undersökte projektet de faktorer som utsätter studenter för risk för distansering och de förutsättningar som hjälper dem att hålla sig engagerade och framgångsrikt slutföra sin utbildning.

Att eleverna stannar kvar i skolan påverkas av mer än bara akademiska prestationer. Eleverna är sannolikt mer engagerade när de upplever en känsla av tillhörighet, har positiva relationer med lärare och kamrater, känner sig stöttade när de möter utmaningar, förstår vikten av sin utbildning för sin framtid och kan få tillgång till relevant stöd när de behöver det.

De praktiska lärarresurserna i detta dokument har utvecklats som ett praktiskt tillägg till handboken Engaging Minds. Den sammanför evidensbaserade och framgångsrika aktiviteter, tillvägagångssätt och exempel från deltagande länder som kan hjälpa lärare och skolor att stärka engagemanget, stödja välbefinnandet och minska risken för elevers engagemang och förtida skolavhopp. Exempelen som ingår återspeglar verklig praxis som används av lärare i Danmark, Finland, Irland och Sverige, och visar hur engagemang och lärarretention kan stödjas genom vardagliga klassrumsinteraktioner, att bygga goda relationer, välbefinnandeinitiativ och skolövergripande tillvägagångssätt.

Ytterst är målet med Engaging Minds-projektet att hjälpa skolor och lärare att skapa lärmiljöer där elever känner att de hör hemma, får stöd, känner sig motiverade och kan blomstra.

Hur man använder den här resursen

Denna samling av praktiska lärarresurser är utformad som en praktisk referens och ett verktyg för lärare, handledare, mentorer, elevstödsteam, skolledare och andra utbildningspersonal som vill stärka elevernas engagemang och minska risken för distansering och förtida skolavhopp.

Resursen är organiserad kring de viktigaste skyddsfaktorerna som framkom i Engaging Minds-forskningen, dokumenterad i Engaging Minds Handbook. Varje avsnitt fokuserar på en specifik aspekt av elevengagemang och -retention och inkluderar praktiska aktiviteter, evidensbaserade metoder och exempel från partnerskolor och projektpartners.

Varje aktivitet innehåller information om dess syfte, vem den är avsedd för, när den kan vara mest användbar, hur den kan implementeras och hur den kan bidra till elevernas engagemang. Vissa aktiviteter kan användas i klassrummen omedelbart, medan andra beskriver bredare program eller metoder som skolor kan vilja anpassa och utveckla vidare.

Aktiviteter i den här lärarresursen är mest effektiva när de integreras i en skolövergripande strategi för att skapa lärmiljöer där eleverna känner sig trygga, värdefulla, sammankopplade och stödda. Lärare uppmuntras att välja och anpassa aktiviteter utifrån sina elevers behov och verkligheten i sin egen skola och klassrumsmiljö.

De praktiska exemplen som ingår i denna lärarresurs har bidragits av projektpartners i Danmark, Finland, Irland och Sverige. Medan alla exempel syftar till att stärka elevernas engagemang och retention, bidrar varje partner med ett distinkt perspektiv som formas av deras erfarenhet, sammanhang och expertområden. Tillsammans visar de att det inte finns någon enskild lösning för att förbättra engagemanget. Istället stärks engagemanget genom en kombination av stödjande relationer, meningsfulla lärandeupplevelser, elevdeltagande, välbefinnandestöd, framtida ambitioner och samordnade skolsystem.

Även om varje partner bidrar med ett distinkt perspektiv och fokusområde är det viktigt att inse att många av aktiviteterna och tillvägagångssätten stöder flera engagemangsfaktorer samtidigt. I denna resurs har aktiviteterna grupperats efter den engagemangsfaktor som de bidrar starkast till.

Studentmedverkan är dock en komplex och sammankopplad process, och många av exemplen som ingår i handboken skulle med rätta kunna placeras i mer än ett avsnitt.

De länderperspektiv som presenteras nedan belyser därför de dominerande teman inom varje partners bidrag snarare än att ge en definitiv kategorisering av deras aktiviteter och praxis.

Danmark: Klassrumsengagemang och Reflekterande undervisningspraxis

De danska exemplen fokuserar på rollen av vardagliga klassrumserfarenheter för att stödja engagemang. De visar hur tydliga lektionsstrukturer, elevdeltagande, aktivt engagemang,

avsiktlig teknikanvändning och reflekterande undervisningsmetoder kan bidra till mer engagerande lärmiljöer. Särskild vikt läggs vid lärar-elev-interaktion och lärarreflektionens roll i att forma elevernas lärandeupplevelser.

Finland: Välbefinnande, självkännedom och studenttillhörighet

De finska exemplen belyser vikten av att hjälpa elever att förstå sig själva, utveckla självförtroende, stärka kamratrelationer och bygga en känsla av tillhörighet inom skolgemenskapen. Genom reflekterande aktiviteter, välbefinnandefokuserade verktyg och stödstrukturer för kamrater visar det finska bidraget hur engagemang kan stärkas genom att stödja elevernas personliga utveckling och sociala samhörighet.

Irland: Relationer, familjeengagemang och samordnat stöd

De irländska exemplen betonar vikten av starka relationer, mentorskap, familjeengagemang och system för tidig intervention. De illustrerar hur skolor kan skapa samordnade strukturer som identifierar elever som kan behöva stöd, stärker kopplingarna mellan hem och skola och erbjuder flera lager av akademiskt, pastoralt och välbefinnandestöd för att främja engagemang och kvarhållning av eleverna.

Sverige: Mentorskap, framtida ambitioner och vägar till framgång

De svenska exemplen fokuserar på att hjälpa elever att utveckla självförtroende, identifiera styrkor och koppla sitt lärande till framtida möjligheter. Genom mentorskap, entreprenörskap, projektbaserat lärande och framtidsinriktade aktiviteter belyser det svenska bidraget vikten av att hjälpa elever att utveckla ambitioner, utforska vägar och se syfte och relevans i sin utbildning.

Kontext: Ramverket för forskning om engagerande sinnen

Forskningen om Engaging Minds, som dokumenteras i Engaging Minds Handbook, belyser att elevers engagemang och retention formas av en kombination av akademiska, sociala, emotionella och institutionella faktorer. Resultaten i partnerländerna visar konsekvent att engagemang sällan beror på en enda orsak. Istället utvecklas det gradvis genom samspelet mellan flera riskfaktorer, inklusive stress, låga stödnivåer, svaga kopplingar till skolan, osäkerhet om studievägar och svårigheter som upplevs under viktiga utbildningsövergångar.

Samtidigt identifierade forskningen också ett antal skyddande faktorer som hjälper elever att förbli engagerade och framgångsrikt kunna slutföra sin gymnasieutbildning (och därefter). Dessa skyddande faktorer är grunden för Engaging Minds Research Framework och utgör strukturen för denna praktiska lärarresurs.

Den är organiserad kring sju sammankopplade teman, som kortfattat beskrivs i tabellen nedan:

Skyddande faktor för studentengagemang och retention

1. Tillhörighet och skolsamhörighet

Elever som känner samhörighet med sina kamrater, lärare och den bredare skolgemenskapen är mer benägna att delta i lärandet och förbli engagerade i skollivet. Känslor av tillhörighet stärker motståndskraften och hjälper eleverna att navigera utmaningar och övergångar.

2. Relationer och stödnätverk

Tillförlitliga relationer med lärare, mentorer, handledare och jämnåriga framstår som en av de starkaste positiva faktorerna som identifierats i projektet. Positiva relationer ger emotionellt stöd, ökar viljan att söka hjälp och skapar en känsla av trygghet och samhörighet.

Skyddande faktor för studentengagemang och retention

3. Studenters handlingsfrihet, röst och deltagande

Elever är mer benägna att engagera sig när de känner sig hörda, värdefulla och aktivt involverade i inlärningsprocessen. Möjligheter till deltagande kan stärka motivation, självförtroende och ägarskap för lärandet. Engagemang är mer sannolikt när lärandet känns relevant, uppnåeligt och meningsfullt. Högkvalitativ undervisning, tydlig förståelse för förväntningar, stödjande feedback och möjligheter till aktivt deltagande bidrar till starkt engagemang i klassrummet.

4. Framtida vägar och ambitioner

Elever som förstår relevansen av sin utbildning och kopplar lärandet till framtida mål har större chans att fortsätta trots utmaningar. Motivationen stärks när eleverna inser sina styrkor, förstår sina ambitioner och kan se meningsfulla vägar bortom skolan.

5. Välbefinnande, motivation och motståndskraft

Stress och ångest framkom som en av de viktigaste stressfaktorerna i samband med distansering. Studenter rapporterar ofta press i samband med arbetsbelastning, bedömningar, deadlines och att balansera konkurrerande ansvarsområden.

6. Tidig identifiering och responsivt stöd

Över hela Europa ses övergångsperioder som perioder då elever är alltmer sårbara. Att växla mellan olika utbildningsstadier, välja ämnen eller program och planera framtida vägar kan skapa osäkerhet och öka risken för bristande engagemang. Forskningen identifierade mentorskap, vägledning och flexibla vägar som lösningar för att stödja elevers retention.

7. Helskolkultur och system för engagemang

Elevengagemang stärks när skolor integrerar stödjande relationer, inkluderande metoder och samordnade stödsystem i hela skolvardagen. En skolövergripande strategi för elevengagemang bidrar till att skapa förutsättningar för ett varaktigt engagemang och framgångsrikt deltagande i utbildningen. Det säkerställer att eleverna är kända, värderade, stödda och har kontakt med varandra.

Hur forskningsramverket används i lärarresursen

Dessa skyddande faktorer som presenteras i forskningsramverket Engaging Minds ger en praktisk och evidensbaserad förståelse för hur man kan stödja och förbättra studenters engagemang och retention.

De ger också en struktur för denna praktiska lärarresurs. Varje avsnitt utforskar en av de skyddande faktorerna mer i detalj, förklarar varför den är viktig och presenterar praktiska exempel och aktiviteter för lärare som kan användas för att stärka engagemanget och minska risken för elevers engagemang och förtida skolavhopp.

Förklaring för använda ikoner

Ikoner används genomgående i aktivitetsbeskrivningarna. Det är detta de betyder.

Instruktion

**Verk
tyg**

Handling

Jämföra

Diskutera

**Reflek
tera**

**Uppmärks
amhet**

**Varför det
fungerar**

Övningsexempel

Tillhörighet och skolsamhörighet

Varför spelar det roll?

En stark känsla av tillhörighet är en av de mest skyddande faktorerna för att stödja elevers engagemang och retention. Elever som känner sig kopplade till sina kamrater, lärare och skolgemenskapen är mer benägna att delta i lärandet, söka stöd när svårigheter uppstår och fortsätta att slutföra sin utbildning. Å andra sidan ökar risken för att eleverna inte engagerar sig och lämnar skolan i förtid om de känner sig isolerade, har inga eller svaga relationer med sina kamrater och inte känner sig fästa vid skolan.

Tillhörighet är inte något som utvecklas automatiskt. Det uppnås genom att erbjuda avsiktliga möjligheter för elever att lära känna varandra genom att delta i gemensamma upplevelser. Detta får eleverna att känna sig som en värdefull del av skolgemenskapen. I Danmark visade tillhörighet en av de starkaste skyddande relationerna med retention, medan svenska och finska elever rapporterade positiva kamratrelationer som viktiga bidrag till deras skolupplevelse.

Praktiska verktyg

Likheter och skillnader aktivitet

Mål: Stödja relationer mellan kamrater/grupper

Lämplig för: Handledargrupper, Klasser i årskurs, Grupper för nya studenter

När ska man använda: Början av läsåret, under övergångar, när man bygger upp gruppsammanhållning

Tid som krävs: ~30 minuter

Ändamål

Människor har ett behov av att känna att de hör hemma tillsammans med andra, att vara en del av något. I början av ett skolår på en ny skola reflekterar en elev över hur de kan få kontakt med andra och vad de har gemensamt med de andra medlemmarna. Samtidigt är det viktigt för dem att känna sig unika, att ha något som skiljer dem från resten.

Hur det fungerar

Gruppen är indelad i mindre grupper om 4–5 personer. Ge varje grupp lite papper och en penna.

Målet är att varje grupp ska producera så många saker som möjligt som de har gemensamt. Dessa kan inkludera saker som alla gillar eller ogillar, gör eller inte gör, saker som alla har eller inte har, och så vidare.

Efter aktiviteten väljer varje grupp ett gemensamt drag att presentera för de andra på ett roligt och kreativt sätt. Till exempel genom mim, en kort sketch, en levande staty, etc.). Resten av deltagarna gissar vad det är.

Varför det fungerar

Denna aktivitet hjälper eleverna att upptäcka gemensamma intressen och erfarenheter, stärker banden och skapar en känsla av tillhörighet inom gruppen. Samtidigt erkänner den individuella skillnader och uppmuntrar eleverna att värdesätta varandras unika perspektiv. Starka kamratrelationer och en känsla av tillhörighet är viktiga skyddande faktorer för elevernas engagemang, välbefinnande och deltagande i skollivet.

Mål: Stödja relationer mellan kamrater/grupper

Lämplig för: Handledargrupper, Formklasser

När ska man använda: När man bygger gruppsammanhållning

Tid som krävs: 10–15 minuter

Ändamål

Denna aktivitet uppmuntrar eleverna att delta i gruppdiskussioner, dela sina perspektiv och lyssna på andras erfarenheter och idéer. Den stöder utvecklingen av positiva relationer med jämnåriga samtidigt som den hjälper lärarna att skapa en inkluderande miljö där alla elever har möjlighet att bidra.

Hur det fungerar

Eleverna står upp i små grupper (4–7 elever i varje). De turas om att svara på den specifika frågan som är skriven på whiteboardtavlan.

Frågan bör vara bred för att säkerställa att alla elever har något att säga till om.

Den första eleven håller ett garnnystan och när de har pratat klart ger de det till en annan elev, medan de fortfarande håller i änden av garnet.

Detta skapar en ”väv” av tankar som gör det enkelt för läraren att se vilka elever som har deltagit mest/minst i diskussionen.

Varför det fungerar

Elever känner sig mer benägna att samarbeta med sina kamrater när de får strukturerade möjligheter att dela med sig och lyssna i en stödjande miljö. Den visuella trådnätsstrukturen synliggör deltagandet, uppmuntrar till ett balanserat engagemang och hjälper lärare att identifiera elever som kan vara mindre engagerade i gruppdiskussioner. Aktiviteten främjar aktivt lyssnande, inkludering och ömsesidig respekt, samtidigt som den stärker elevernas känsla av tillhörighet i gruppen.

Ge din partner en komplimang

Mål: Stödja relationer mellan kamrater/grupper

Lämplig för: Handedargrupper, Formklasser

När ska man använda: När man bygger gruppsammanhållning

Tid som krävs: 10–15 minuter

Ändamål

Den här aktiviteten hjälper eleverna att bygga positiva relationer med jämnåriga genom att skapa möjligheter att uppmärksamma och fira andras styrkor, prestationer och egenskaper. Den uppmuntrar eleverna att lyssna uppmärksamt, utveckla empati och lära sig mer om sina klasskamrater i en stödjande och respektfull miljö.

Hur det fungerar

Dela upp eleverna i par.

Lyssna på din partner när hen berättar om en prestation hen är stolt över.
Lyssnarens roll är att lyssna noga.
Vid behov kan och bör lyssnaren ställa följdfrågor.

Efteråt delar lyssnaren med sig av sin partners prestation antingen i en liten grupp eller med hela klassen och förklarar vad de beundrar med berättelsen de just hört.

Läraren kan göra en omgång till, eller så kan samma par dela den andra personens berättelse under följande veckas session.

Varför det fungerar

Att känna sig värderad och erkänd av kamrater är en viktig faktor för elevers känsla av tillhörighet och välbefinnande.

Genom att lyssna noga på en annan persons berättelse och sedan dela den med andra övar eleverna aktivt lyssnande, perspektivtagande och positiva kommunikationsfärdigheter. Aktiviteten riktar uppmärksamheten mot styrkor och prestationer, vilket bidrar till att bygga ömsesidig respekt, stärka sociala kontakter och skapa en mer positiv och stödjande klassrumskultur.

Program för kamratstöd

Mål: Student-till-student-stöd

Lämplig för: Äldre elever och övergångselever

När ska man använda: Början av läsåret, under övergångar, när man bygger upp gruppssammanhållning

Tid som krävs: Årligt engagemang för elever och en stödlärare

Ändamål

I finska gymnasieskolor är handledarsystemet en form av kamratstöd där frivilliga elever från andra årskursen väljs ut för att stödja förstaårselever, det vill säga de som är nya i skolan. Syftet med systemet är att hjälpa nya elever att anpassa sig till skolmiljön, stärka gemenskapskänslan och ge stöd med studier och vardagliga skolarbeten.

Hur det fungerar

Handledningen bygger på frivilligt deltagande. Intresserade andraårsstudenter kan ansöka om att bli handledare.

De utvalda studenterna får utbildning för rollen. Denna utbildning organiseras av en lärare som är avlönad och utbildad i rollen. De arbetar tillsammans med olika ideella organisationer för att ge bästa möjliga utbildning.

Handledarstudenter arbetar i grupper eller små team och tilldelas ofta specifika förstaårsgrupper. Handledarnas huvudsakliga ansvarsområden inkluderar:

1

Välkomna nya elever och introducera dem till skolans rutiner i början av läsåret.
t.ex. ge rundturer på campus, stödja förstaårsstudenter under deras två första skoldagar

2

Stödja gruppssammanhållning och bidra till att skapa en positiv atmosfär,
Till exempel genom att organisera gruppaktiviteter de första dagarna och veckovisa klasslärarträffar

3

Erbjuda stöd från andra inom områden som studieteknik, tidshantering och allmänna frågor relaterade till gymnasiestudier

4

Delta i skolans vardag, till exempel genom att hjälpa till att organisera evenemang och temadagar tillsammans med personalen

5

Agera som lättillgängliga stödpersoner som nya studenter kan vända sig till för råd

Handledare ersätter inte lärare eller studievägledare, men de kompletterar skolans stödnätverk genom att erbjuda tillgängligt kamratstöd.

Varför det fungerar

Övergången till en ny skolmiljö kan vara utmanande för många elever och kan påverka deras känsla av tillhörighet, självförtroende och engagemang. Kamratstödsprogram hjälper till att minska denna osäkerhet genom att ge nya elever lättillgänglig vägledning från jämnåriga som nyligen har upplevt samma övergång själva.

Eftersom handledarstudenter ofta ses som lättillgängliga och lätta att relatera till, kan de hjälpa nya elever att bygga sociala kontakter, navigera i skolrutiner och snabbare känna sig som en del av skolgemenskapen.

Detta stärker elevernas känsla av tillhörighet, främjar positiva relationer och ger ytterligare ett stöd som kan bidra till framgångsrikt engagemang och retention.

Relationer och stödnätverk

Varför spelar det roll?

Att ha förtroendefulla och stödjande relationer framkom som en av de mest konsekventa skyddande faktorerna i Engaging Minds-forskningen. Elever som känner sig erkända, stöttade och förstådda av lärare, mentorer och kamrater är mer benägna att fortsätta vara engagerade i lärandet och söka hjälp innan utmaningarna blir överväldigande. Att ha starka lärar-elev-relationer är särskilt viktigt under övergångsperioder och för elever som upplever akademiska, sociala eller personliga svårigheter.

Elever som löper större risk att inte engagera sig rapporterar ofta lägre nivåer av upplevt stöd från skolan. Att ha eller bygga starka relationer är centralt för att behålla eleverna. Det betonar vikten av att skapa möjligheter till regelbundna avstämningar, mentorskap och personligt stöd.

Praktiska verktyg

Klasslärarsystem för att främja välbefinnande och relationer

Mål: Relations- och stödnätverk | Hela skolans stödstruktur

Lämplig för: Skolledare, handledare, klasslärare, studievägledare, elevstödsteam

När ska man använda: Under hela läsåret som en del av ett strukturerat stödsystem

Tid som krävs: Löper på under hela året. Kräver tidsåtgång för involverade lärare

Ändamål

Klasslärarsystemet syftar till att stödja elevernas välbefinnande, motivation, engagemang och kvarhållning av eleverna genom att säkerställa att varje elev har tillgång till en utsedd lärare som ger vägledning, stöd och är en konsekvent kontaktpunkt under hela året eller hela studierna.

Tillvägagångssättet tar hänsyn till att elever möter olika utmaningar i olika skeden av sin utbildningsresa. Genom att ge konsekvent och strukturerat stöd hjälper klasslärare eleverna med dessa utmaningar genom att utveckla sociala färdigheter och studiefärdigheter, främja strategier för tidshantering, erbjuda välbefinnandep Praxis och bidra till att bygga upp motståndskraft under hela utbildningen för att effektivt hantera och övervinna utmaningar.

Hur det fungerar

När eleverna börjar gymnasiet tilldelas de en klass och en utsedd handledare eller klasslärare. Denna lärare ansvarar för att stödja elevernas allmänna välbefinnande och skolmotivation i klassen och fungerar som en första kontaktpunkt när problem uppstår.

Under 2022–2023 samarbetade skolor i Tammerforsregionen i Finland i projektet "Suunta", som utvecklade och delade verktyg för klassrummet och stödmeter utformade för att hjälpa klasslärare i deras roll. Dessa verktyg organiserades efter elevernas studiestadium och fokuserade på fyra breda teman: Sociala färdigheter och teambuilding, studieteknik, tidshantering samt välbefinnande och stresshantering.

1

Sociala färdigheter och teambuilding

Hjälper elever att bygga relationer och utveckla en känsla av tillhörighet under sitt första år på gymnasiet. Eftersom eleverna kommer från olika skolor och bakgrunder och studerar i varierande kursgrupper, fokuserar aktiviteterna på att stärka sociala kontakter, kommunikationsförmåga och gruppsammanhållning.

2

Studiefärdigheter

Eleverna får stöd i att identifiera effektiva sätt att lära sig och hantera kraven i gymnasieutbildningen. Fokus förändras under hela studietiden, med början i studievanor och inlärningsstrategier, och senare med betoning på målsättning, motivation, uthållig ansträngning och förberedelse inför studentexamen.

3

Tidshantering

Studenter uppmuntras att utveckla praktiska strategier för att hantera sin arbetsbelastning, organisera sin tid, prioritera uppgifter och förbereda sig för perioder med ökad akademisk efterfrågan. Uppmärksamhet ägnas åt att stödja studenter under första och andra studieåret i deras anpassning till gymnasieutbildningens tempo.

4

Välbefinnande och stresshantering

Tillvägagångssättet uppmuntrar studenter att reflektera över sitt välbefinnande och utveckla strategier för att hantera stress. Under hela studietiden får studenterna stöd i att inse sina styrkor, upprätthålla balans och utveckla sätt att hantera ökande akademiska krav.

Samarbete mellan handledare

En viktig aspekt av tillvägagångssättet är att stärka samarbetet mellan yrkesverksamma som arbetar med att stödja studenter. Projektet främjade samarbete mellan:

Ämneslärare
Klasslärare och handledare
Studievägledare
Specialpedagoger
Studenthandledare
Skolpsykologer
Skolsocialarbetare
Skolsjuksköterskor

Projektet etablerade också ett regionalt handledarnätverk för att stödja utbyte av klassrumsverktyg, erfarenheter och bästa praxis mellan skolor.

Varför det fungerar

Klassläraresystemet ger eleverna en konsekvent och betrodd vuxen som kan stödja dem under hela deras studier. Genom att kombinera regelbunden kontakt, strukturerat stöd och samarbete mellan yrkesverksamma hjälper metoden skolorna att svara på elevernas akademiska, sociala och välbefinnandebehov på ett samordnat sätt.

Tillvägagångssättet belyser hur engagemang och retention av elever kan stärkas genom proaktiva stödstrukturer som hjälper eleverna att navigera i de ökande kraven inom gymnasieutbildningen, samtidigt som de bibehåller motivation, välbefinnande och en känsla av tillhörighet.

Mål: Helskolkultur och system för engagemang | Lärarreflektion och professionellt lärande

Lämplig för: Lärare, handledare och skolledare

När ska man använda: Som en del av kontinuerlig professionell utveckling, skolförbättringsinitiativ eller gemensam reflektion över undervisningspraxis.

Tid som krävs: En lektionsobservation plus en uppföljningsdiskussion (totalt cirka 60–90 minuter)

Ändamål

Kamratobservation ger lärare en möjlighet att lära av varandras klassrumspraktik, reflektera över undervisningsmetoder och diskutera strategier som stöder elevernas engagemang och lärande.

Tillvägagångssättet uppmuntrar professionell dialog och hjälper lärare att få nya perspektiv på klassrumsinteraktioner, deltagande, lektionsstruktur och lärmiljöer.

Hur det fungerar

Två lärare går med på att delta i en kamratobservationsprocess.

Före observationen

Lärarna träffas kort för att diskutera syftet med observationen och identifiera specifika frågor eller fokusområden. Exempel kan vara:

- Hur aktivt deltar eleverna under lektionerna?
- Har eleverna möjlighet att bidra och ställa frågor?
- Hur används digitala verktyg under lärandeaktiviteter?
- Vilka klassrumsstrategier verkar stödja engagemang och koncentration?
- Hur uppmuntrar läraren interaktion och diskussion?

Den observerande läraren använder dessa överenskomna frågor för att vägleda sina observationer.

Under observationen

Den observerande läraren närvarar vid lektionen och dokumenterar observationer relaterade till de överenskomna fokusområdena.

Tyngdpunkten ligger på att förstå klassrumspraktiken och identifiera styrkor, mönster och möjligheter till reflektion snarare än att utvärdera prestationer.

Efter observationen

Båda lärarna träffas för ett avrapporteringssamtal.
Diskussionen fokuserar på:

Vad som observerades
Vad som verkade stödja studenternas engagemang
Frågor eller insikter som framkom
Möjliga idéer för framtida praktik
Målet är kollaborativt lärande snarare än formell bedömning.

Varför det fungerar

Undervisning kan ofta vara en individuell praktik, med begränsade möjligheter att observera kollegor i arbete. Kamratobservation skapar strukturerade möjligheter till professionell reflektion och gemensamt lärande.

Genom att diskutera verkliga klassrumserfarenheter kan lärare få nya idéer, reflektera över sin egen praktik och utveckla en gemensam förståelse för effektiva metoder för elevengagemang.

Inom den danska kontexten var erfarenheterna av kamratobservation blandade. Vissa lärare såg det som en värdefull möjlighet att lära av kollegor och observera olika undervisningsmetoder. Andra uppfattade det som ett extra krav på redan begränsad tid eller som en form av övervakning.

Dessa erfarenheter belyser vikten av att etablera förtroende, tydliga mål och ett utvecklande snarare än ett utvärderande tillvägagångssätt.

Program för kontakt mellan hem, skola och samhälle

Mål: Stärka partnerskap mellan hem, skola och samhället för att stödja elevernas engagemang

Lämplig för: Implementering av hela skolan, skolledning, elevstödsteam, föräldrar och vårdnadshavare

När ska man använda: Under hela läsåret, särskilt när det gäller att stödja elevers övergångar, närvaro och familjers engagemang i utbildningen

Tid som krävs: Pågår under hela läsåret

Ändamål

Att stärka samarbetet mellan hem och skola genom att bygga förtroendefulla relationer med familjer, förbättra kommunikationen och arbeta tillsammans för att undanröja hinder för närvaro, delaktighet, välbefinnande och lärande.

Genom tidiga insatser och ett kontinuerligt stöd till familjer bidrar hem–skola-samverkan till att skapa de förutsättningar som gör det möjligt för varje elev att delta fullt ut i skolans verksamhet.

Hur det fungerar

Medan många av exemplen i den här lärarresursen fokuserar på relationer inom skolan, visar den irländska metoden för kontakt med hem, skola och gemenskap (HSCL) hur partnerskap med familjer och samhällsorganisationer kan stärka elevernas engagemang, närvaro, välbefinnande och kvarhållning i skolan.

Hem-skola- och samhällskontakterna (HSCL) främjar och stöder engagemang med föräldrar.

Det fokuserar på att bygga starka partnerskap mellan hemmet, skolan och det omgivande samhället för att stödja elevernas studieframgångar, närvaro, välbefinnande och inkludering.

HSCL-samordnaren uppmuntrar föräldrar att bli aktiva deltagare i skollivet genom öppen kommunikation, stödtjänster och välkomnande initiativ som kostnadsfria föräldrakurser och workshops.

Exempel på föräldraengagemang i skolan inkluderar:

Organisera föräldrakaffe och informella sammankomster för att hjälpa föräldrar att känna sig välkomna och samverka med skolgemenskapen.

Gratis föräldraklasser som yoga, zumba, bokklubb, spanska och en föräldrastöds kurs som pågår året runt.

Gratis workshops som "Att lära sig använda sitt barns iPad", "Internetsäkerhet" och "Gör-det-själv"-workshops har varit mycket framgångsrika.

Stödja närvaroinitiativ och samarbeta med familjer för att förbättra elevernas engagemang och retention.

Tillhandahålla vägledning och informationsmöten kring utbildning, karriärer och övergångar genom evenemang som karriär- och utbildningsmässor.

Håll regelbunden kontakt med föräldrarna genom möten, telefonsamtal och hembesök.

Koppla familjer till relevant samhällsstöd, som ett familjestödscenter och andra tjänster vid behov.

Främja positiva relationer mellan föräldrar, lärare och skolledning för att säkerställa att eleverna får ett helhetsstöd.

Skolans tillvägagångssätt för högskolefrågor (HSCL) återspeglar en elevcentrerad och inkluderande etos genom att erkänna föräldrar som sina barns primära pedagoger och värdesätta samarbete som en nyckelfaktor för att förbättra elevernas resultat, självförtroende, närvaro och allmänna välbefinnande.

Varför det fungerar

Elever har större chans att engagera sig och lyckas i skolan när de viktigaste vuxna i deras liv arbetar tillsammans för att stödja dem.

Starka partnerskap mellan hem och skola förbättrar kommunikationen, bygger förtroende och skapar en gemensam förståelse för elevernas behov och styrkor.

Genom att minska hindren för föräldrarnas engagemang och koppla samman familjer med relevant stöd i samhället, bidrar HSCL-metoden till att skapa ett starkare stödnätverk runt eleverna.

Detta bidrar till förbättrad närvaro, välbefinnande, engagemang och elevomsättning samtidigt som det främjar en mer inkluderande och sammankopplad skolgemenskap.

Studenters handlingsfrihet, röst och deltagande

Varför spelar det roll?

Eleverna förblir sannolikt engagerade när de kan se ett samband mellan deras nuvarande lärande och deras framtida ambitioner. Motivationen är starkare när eleverna förstår sina styrkor, ser framsteg och känner sig kapabla att uppnå meningsfulla mål.

Forskningen i Engaging Minds belyste vikten av att hjälpa elever att utveckla självkännedom, identifiera personliga styrkor och bygga upp förtroende för sin förmåga att lyckas.

Elever som har en känsla av mening och riktning är ofta bättre rustade att övervinna motgångar och hålla ut när lärandet blir utmanande.

Aktiviteterna i det här avsnittet uppmuntrar eleverna att reflektera över sina styrkor, identifiera motivationskällor och skapa realistiska vägar mot att uppnå sina mål.

Praktiska verktyg

Grönt - Gult - Rött svarskort

Mål: Uppmuntra studenters deltagande

Lämplig för: Helklassundervisning

När ska man använda: Kontrollera förståelse, Samla in åsikter eller feedback, Uppmuntra tystare elever, Inleda eller avsluta en lektion, Stödja diskussioner i klassrummet

Tid som krävs: 2–10 minuter

Ändamål

Aktiviteten med grön-gul-röda svarskort ger ett enkelt och inkluderande sätt för alla elever att delta i klassrumsdiskussioner och feedbackaktiviteter. Denna strategi gör det möjligt för lärare att snabbt bedöma elevernas förståelse och åsikter utan att de behöver tala inför hela klassen.

Aktiviteten kan bidra till att skapa en mer deltagande klassrumsmiljö genom att ge varje elev möjlighet att bidra, inklusive de som kan vara mer ovilliga att säga ifrån.

Hur det fungerar

Läraren delar ut korten och förklarar betydelsen av varje färg. Beroende på frågan kan betydelsen ändras.

Läraren ställer sedan en fråga till klassen.
Några exempel kan vara:

Förstår du dagens ämne?

Känner du dig redo för nästa veckas utvärdering?

Vet du var du behöver hjälp med det här ämnet?

Eleverna svarar genom att hålla upp det kort som bäst representerar svaret. De uppmuntras att svara ärligt.

Läraren skannar rummet och identifierar eventuella svarsmönster.

Mestadels grönt: kan indikera självförtroende eller förståelse
Stort antal gula: kan tyda på osäkerhet eller behov av förtydligande
Flera röda svar: kan tyda på förvirring, oenighet eller ett behov av stöd

Läraren följer upp klassens svarsmönster om det är lämpligt.
Exempel:

Kan någon som valde grönt förklara sitt tänkande?

- Vad skulle hjälpa till att ändra ditt svar från gult till grönt?

Skulle någon som valde rött förklara vad de tyckte var svårt?

Lärartips

Använd samma kort konsekvent under hela året. Med tiden blir eleverna bekanta med rutinen, vilket gör det lättare att snabbt kontrollera klassens åsikter och behov utan att störa lektionsflödet. Det är ett praktiskt verktyg i klassrummet istället för en engångsaktivitet.

Varför det fungerar

Elever är mer benägna att engagera sig i lärandet när de får säkra och tillgängliga sätt att delta.

De grön-gula-röda svars korten gör det möjligt för alla elever att bidra samtidigt, inklusive de som kan vara ovilliga att tala inför sina kamrater.

Aktiviteten ger lärarna omedelbar feedback på elevernas förståelse, självförtroende och stödbehov, vilket gör det möjligt för dem att anpassa undervisningen och åtgärda missuppfattningar i realtid.

Genom att göra deltagande synligt, rutinmässigt och med låg risk uppmuntrar tillvägagångssättet elevernas röst, stöder formativ bedömning och bidrar till att skapa en mer inkluderande och lyhörd klassrumsmiljö.

Mål:

Elevröst | Deltagande | Klassrumsengagemang

Lämplig för:

Helklassundervisning, arbete i små grupper, repetitionsaktiviteter, diskussionsbaserade lektioner

När ska man använda:

Klassrumsdiskussioner, grupparbeten, läroöversynsaktiviteter, uppmuntra deltagande, stödja klassrummet

Tid som krävs: 10–20 minuter

Ändamål

Många elever är ovilliga att delta i klassrumsdiskussioner eftersom de är osäkra på om deras svar är rätt, eller är oroliga för att bli tillkallade oväntat eller överhuvudtaget. Denna aktivitet ger eleverna tid att förbereda sig och sätter tydliga förväntningar.

Eftersom ansvaret för specifika frågor tilldelas i början av aktiviteten vet eleverna i förväg när de förväntas bidra. Detta bidrar till att minska ångest, uppmuntrar deltagande och säkerställer att alla elever har möjlighet att delta i klassrumsdiskussionerna.

Hur det fungerar

Läraren förbereder en uppsättning frågor relaterade till lektionens ämne.

Frågorna kunde:

Granska tidigare lärande

Utforska ett nytt koncept

Uppmuntra diskussion eller kritiskt tänkande

Stöd för examensförberedelser

Lärarna delar upp klassen i små grupper och delar alla frågor med varje grupp och tilldelar varje grupp en specifik fråga.

Varje grupp kommer att bli ombedd att besvara sin specifika fråga i klassen, men kommer också att undersöka och diskutera de andra frågorna de fick.

Ge eleverna tid att diskutera och besvara varje fråga i sina grupper. Uppmuntra dem att vara särskilt uppmärksamma på den fråga de har fått, eftersom de kommer att leda diskussionen om den frågan senare.

Samla klassen igen och be varje grupp att dela med sig av sina svar på sin tilldelade fråga. Andra grupper kan bidra med ytterligare idéer eller alternativa synpunkter.

Efter att varje fråga har diskuterats sammanfattar läraren huvudpunkterna och klargör eventuella missförstånd.

Läraren uppmuntrar eleverna att reflektera över likheter och skillnader mellan de svar som delas av separata grupper.

Varför det fungerar

Eleverna är mer villiga att delta när förväntningarna är tydliga och de har tid att förbereda sig. Aktiviteten främjar ansvarstagande samtidigt som den minskar ångest. Genom denna övning kan eleverna förbereda sina svar och känna sig trygga i vetskapen om att det inte kommer att bli några obekväma överraskningar.

Checklista för reflektion över lärarengagemang (anpassad från QTI)

Mål: STeacher Reflektion | Professionell utveckling

Lämplig för: Lärare, skolledare, utbildningsstödjande yrkesverksamma

När ska man använda: Kontinuerlig professionell utveckling, lärarreflektion och självvärdering, agera utifrån elevfeedback

Tid som krävs: Långsiktig professionell utvecklingsprocess

Ändamål

Att förstå hur elever upplever interaktioner i klassrummet kan ge värdefulla insikter i elevernas engagemang. Frågeformuläret om lärarinteraktion (QTI) erbjuder en strukturerad metod för att hjälpa lärare att reflektera över hur deras undervisningsstil uppfattas av eleverna och hur detta överensstämmer med deras egna avsikter och ambitioner som lärare. Denna metod är inte en prestationsbedömning utan ett verktyg för att stödja professionell reflektion och dialog om lärar-elev-relationer i klassrummet.

Hur det fungerar

QTI-processen implementerades framgångsrikt i den danska skolan under en period av cirka 18 månader (cirka ett och ett halvt år).

Under denna tid:

Lärare deltog i två omgångar av QTI-processen
Deltagande uppmuntrades och stöddes av skolledningen
Lärarna fick feedback som gör det möjligt för dem att jämföra olika perspektiv på interaktioner i klassrummet.
Fokus ligger på personlig reflektion och professionellt lärande.

Lärare uppmuntras att betrakta relationer och interaktioner i klassrummet ur tre perspektiv:

Hur upplevde och tolkade eleverna lärarens interaktioner?

- Hur uppfattade läraren sina egna interaktioner?
- Hur skulle läraren helst vilja att dessa interaktioner upplevs?

De resulterande QTI-rapporterna ger möjligheter till individuell reflektion och professionell dialog.

Några användbara reflektionsfrågor kan vara:

Hur upplever eleverna min klassrumsmiljö?

Känner eleverna sig bekväma med att delta och ställa frågor?

Hur tillgänglig är jag när elever behöver stöd?

Hur kommunicerar jag förväntningar och feedback?

Finns det några skillnader mellan hur jag tänker interagera med elever och hur dessa interaktioner kan upplevas?

Vilka aspekter av min undervisning bidrar starkast till studenternas engagemang?

OBS: Frågeformuläret om lärarinteraktion (QTI) är ett patentskyddat verktyg för professionell utveckling utvecklat av Dorte Ågård.

Engaging Mind-projektet reproducerar inte QTI-instrumentet eller -metodiken i denna lärarresurs.

Mer information om QTI-metoden finns tillgänglig från Dorte Ågård via <https://dorteaagaard.com/qti/hvad-er-qti>.

Varför det fungerar

Positiva lärar-elev-relationer är bland de starkaste skyddande faktorerna för elevers engagemang, välbefinnande och retention.

Lärare och elever upplever dock inte alltid klassrumsinteraktioner på samma sätt. Strukturerade reflektionsprocesser som QTI uppmuntrar lärare att överväga flera perspektiv på sin praktik, inklusive hur deras interaktioner uppfattas av eleverna.

Detta kan hjälpa till att identifiera styrkor, avslöja potentiella skillnader mellan avsikt och erfarenhet och stödja meningsfull professionell utveckling.

Genom att öka medvetenheten om hur klassrumsrelationer påverkar deltagande, tillhörighet och motivation, hjälper processen lärare att skapa mer stödjande och engagerande lärmiljöer för alla elever.

Student SWOT-analys

Mål:

Motivation | Självkännedom | Bygga självförtroende | Framtidsplanering

Lämplig för:

Enskilda studenter, handledningsgrupper, mentorskapssession, karriärvägledningsaktivitet, stödprogram för övergång

När ska man använda:

Karriärvägledningssessioner, målsättningsaktiviteter, skolstart, övergångsplanering

Tid som krävs:

20–30 minuter

Ändamål

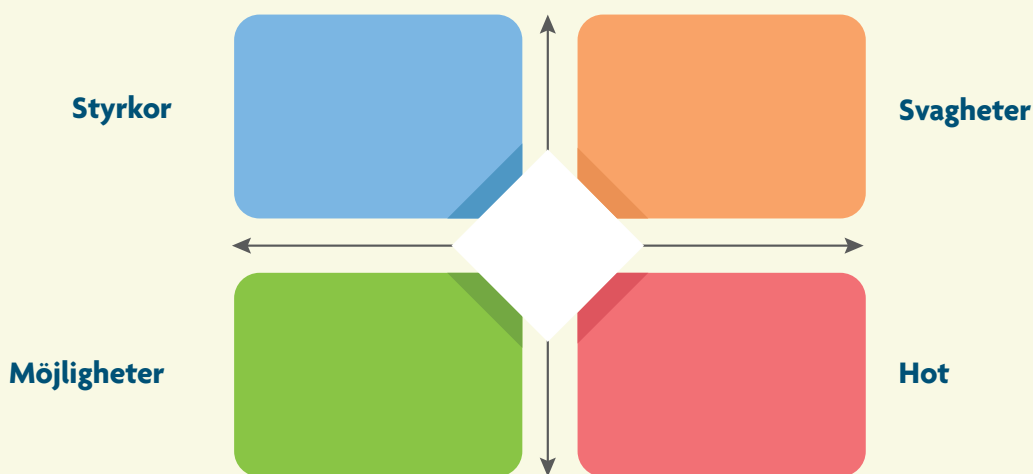
SWOT-analysen (styrkor, svagheter, möjligheter och hot) är ett strukturerat sätt för studenter att tänka på sig själva som elever och identifiera praktiska åtgärder som kan stödja deras personliga och professionella utveckling.

Eleverna uppmuntras ofta att fokusera på vad de behöver förbättra, men kan ha färre möjligheter att identifiera sina nuvarande styrkor, färdigheter och prestationer. Denna aktivitet hjälper eleverna att bättre förstå sina styrkor och utvecklingsområden. Den hjälper dem också att överväga de faktorer som stöder eller hindrar deras lärande.

Hur det fungerar

Eleverna skapar en tabell med fyra avsnitt: styrkor, svagheter, möjligheter och hot.

Exempel på ett SWOT-analysdiagram för studenter

IDENTIFIERA STYRKOR

Eleverna identifierar först sina styrkor och lägger till dem i tabellen.

Uppmaningar kan innefatta:

- Vad kan du göra bra?
- Vad är du bra på?
- Vad uppfattar andra som duktig på?
- Vilka färdigheter och kunskaper har du redan?
- Vilken prestation är du stolt över?
- Vilka personliga egenskaper hjälper dig att lyckas?

IDENTIFIERA SVAGHETER

Be sedan eleven att fundera över områden där hen skulle vilja förbättra sig. I tabellens svagheter skriver du ner de områden där du behöver förbättra dig och lära dig mer.

Uppmaningar kan innefatta:

- Vilka kunskaper och färdigheter behöver du fortfarande utveckla?
- Vad tycker jag är utmanande?
- Vilka studievanor skulle jag kunna förbättra?
- Vilka uppgifter brukar jag undvika?
- Inom vilka områden skulle jag vilja bli mer självsäker?

Påminn eleverna om att identifiera svagheter inte handlar om kritik utan om att se möjligheter till utveckling.

IDENTIFIERA MÖJLIGHETER

Eleverna identifierar möjligheter härnäst.

Be dem reflektera över faktorer som kan stödja deras lärande och engagemang.

Reflektionsfrågor kan innefatta:

- Vad motiverar mig?
- Vad intresserar mig?
- Hur kan jag väcka min nyfikenhet och entusiasm för lärande?
- Vilka möjligheter finns tillgängliga för att hjälpa mig att lära mig och växa?
- Vem kan stödja mig i att nå mina mål?
- Vilka upplevelser skulle jag vilja utforska?

Uppmuntra eleverna att tänka på både skolbaserade och personliga möjligheter.

IDENTIFIERA HOT

Slutligen beaktar eleverna de faktorer som kan minska motivationen eller skapa hinder för framgång i hotavsnittet i tabellen.

Uppmaningar kan innefatta:

Vad minskar min motivation?

Vad gör det svårt för mig att lära mig?

Vilka distraktioner påverkar mina studier?

Vilka utmaningar kan hindra mig från att uppnå mina mål?

Vilken situation gör det svårare för mig att lära mig effektivt?

- Påminn eleverna om att de bör fokusera på att identifiera hinder snarare än att döma eller skylla på sig själva.

När SWOT-analysaktiviteten är klar uppmanas eleverna att granska sin ifyllda SWOT-analys och identifiera viktiga insikter.

Beroende på gruppen kan eleverna diskutera sina reflektioner med en partner, en liten grupp, en handledare eller en lärare.

Varför det fungerar

Eleverna blir mer motiverade och engagerade när de förstår sina egna styrkor, ser möjligheter till utveckling och känner sig kapabla att påverka sin framtida framgång.

SWOT-analysen uppmuntrar till strukturerad självreflektion och hjälper eleverna att utveckla större självinsikt, självförtroende och ägarskap för sitt lärande.

Genom att identifiera både interna faktorer (styrkor och utvecklingsområden) och externa faktorer (möjligheter och utmaningar) får eleverna en mer balanserad förståelse av sin nuvarande situation och kan börja utveckla realistiska mål och strategier för förbättring.

Denna process stöder motivation, självförtroende och framtidsplanering samtidigt som den uppmuntrar ett tillväxtorienterat tänkesätt.

Hantera stress och stödja välbefinnande

Varför spelar det roll?

Stress framstår som en av de viktigaste riskfaktorerna i samband med distansering i Engaging Minds-projektet. Studenter rapporterade att de upplevde press relaterad till arbetsbelastning, deadlines, bedömningskrav, framtida beslut och att balansera skolan med andra ansvarsområden.

Att stödja välbefinnande handlar inte bara om att reagera på problem när de uppstår. Det innebär också att hjälpa elever att utveckla medvetenhet om sina vanor, rutiner och tidsanvändning, samtidigt som man uppmuntrar hälsosamma metoder för lärande och självhantering.

Forskningen tyder på att elever gynnas av möjligheter att tänka på de faktorer som stöder eller hindrar deras välbefinnande, och att utveckla strategier som hjälper dem att upprätthålla balans under krävande perioder.

Aktiviteterna i det här avsnittet stöder eleverna i att utveckla självkännedom och inse hur deras val och rutiner kan påverka både välbefinnande och engagemang.

Praktiska verktyg

Tidsrevision för klockdiagram – Granskning av tidsanvändning (Finland)

Mål:

Välbefinnande | Självkännedom | Tidsplanering | Hälsosamma studievanor

Lämplig för:

Enskilda studenter, handledargrupper, mentorskapssessioner, välbefinnandeprogram, kurser i studieteknik.

När ska man använda:

Som en del av välbefinnandelektionerna, som en del av program för studieteknik eller självhantering, vid stöd till en elev som upplever stress eller svårigheter med tidshantering, i början av läsåret.

Tid som krävs: 15–20 minuter

Ändamål

Elever kan känna sig ständigt upptagna utan att ha en tydlig bild av hur de faktiskt spenderar sin tid. Denna aktivitet uppmuntrar eleverna att reflektera över sina dagliga rutiner och identifiera hur deras tid är fördelad mellan obligatoriska aktiviteter, personligt ansvar, fritidsaktiviteter och vila.

Klockdiagrammet hjälper eleverna att utveckla större medvetenhet om hur de använder sin tid och om deras nuvarande rutiner stöder deras välbefinnande, lärande och personliga mål. Genom att jämföra sin nuvarande tidsanvändning med sin ideala tidsanvändning kan de identifiera möjligheter till en hälsosammare och bättre balanserad daglig rutin.

Hur det fungerar

Introducera aktiviteten och förklara att den inte är till för att bedöma hur eleverna spenderar sin tid, utan för att hjälpa dem att bättre förstå sina dagliga rutiner.

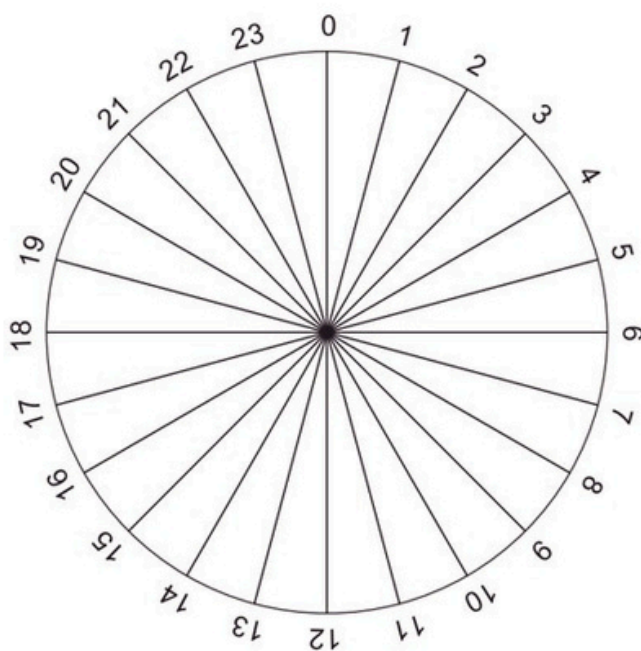
Ge varje elev två exemplar av arbetsbladet med klockdiagram (se figur 1). Den ena kommer att vara att registrera hur de för närvarande spenderar sin tid, den andra för hur de helst skulle vilja spendera sin tid.

Be eleverna att tänka på en typisk vardag.

Med hjälp av det första klockdiagrammet ska eleverna ärligt registrera hur de spenderar sin tid under en dag.

Uppmuntra eleverna att inkludera en blandning av obligatoriska, nödvändiga och fritidsaktiviteter.

Figur 1. Mall för klockdiagram

Exempel på aktiviteter att markera på klockan:

Skola och klasser
Läxor och studier
Resor och pendling

Sömn Måltider Sport och motion
Avkoppling och vila.

Familjeansvar
Hobbys och intressen
Sociala aktiviteter
Skärmtid

När eleverna har slutfört det första diagrammet, låt dem fundera över följande frågor:
Hur mycket tid har du på dig att använda mig?

- Hur mycket av min dag går åt till obligatoriska aktiviteter?
- Hur mycket tid ägnas åt aktiviteter jag väljer fritt?
- Hur mycket sömn får jag?
- Hur regelbundet äter jag måltider?
- Hur tar jag hand om mitt fysiska och psykiska välbefinnande?
- Är jag nöjd med hur min tid är fördelad just nu?

Använd det andra klockdiagrammet och be eleverna rita hur de helst skulle vilja spendera sin tid.

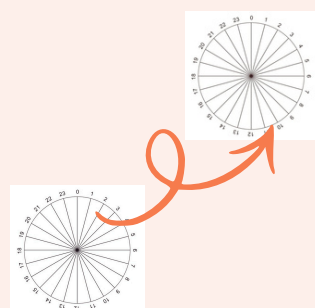
Uppmuntra dem att tänka realistiskt samtidigt som de funderar över vilka förändringar som kan förbättra deras välbefinnande och balans.

Förklara att vila är en viktig del av välbefinnandet och att alla behöver möjligheter att vila, ladda batterierna och helt enkelt inte göra någonting då och då.

Be eleverna jämföra sitt nuvarande och ideala tidsschema. Be dem identifiera:

- Vad fungerar redan bra?
- Vad skulle de vilja förändra?
- Vilka förändringar känns realistiska?
- Vilka små justeringar kunde de göra omedelbart?

Eleverna kan diskutera sina klockdiagram med en partner, en liten grupp, handledare eller lärare. Fokus bör ligga på självinsikt och att identifiera hanterbara förändringar snarare än att skapa ett perfekt schema.

Studentreflektionsfrågor

- Vad förvånade dig med hur du spenderar din tid just nu?
- Har du tillräckligt med tid att vila och koppla av?
- Finns det aktiviteter som tar mer tid än du förväntat dig?
- Vilka förändringar skulle förbättra ditt välbefinnande?
- Vilken är en realistisk justering du skulle kunna göra den här veckan?

Reflektionsfrågor för lärare/mentor

- Är eleverna medvetna om hur de spenderar sin tid?
- Finns det gemensamma källor till press som uppstår inom gruppen?
- Inser eleverna vikten av sömn, välbefinnande och vilotid?
- Finns det möjligheter till uppföljningssamtal om arbetsbelastning, stress eller studievanor?

Motivationstrappa (Finland)

Mål:

Motivation | Målsättning | Självförtroende | Framtidsplanering.

Lämplig för:

Enskilda studenter, handledargrupper, mentorssessioner, handledningskurser, stödprogram för övergången.

När ska man använda:

Målsättningsaktiviteter, karriärvägledning, studiefärdighetsprogram, mentorssamtal, samtal med studenter som riskerar att distansera sig.

Tid som krävs: 20–30 minuter

Ändamål

Studenter har ofta ambitioner och förväntningar, men kan ha svårt att identifiera de praktiska stegen som behövs för att uppnå dem. Stora mål kan ibland kännas överväldigande, vilket leder till att eleverna tappar motivationen eller blir osäkra på var de ska börja.

Motivationstrappan hjälper eleverna att bryta ner ett mål i hanterbara steg och identifiera de styrkor och resurser de har tillgängliga för att göra framsteg och uppnå sina mål. Genom att fokusera på små, uppnåeliga steg bygger eleverna upp självförtroende, utvecklar en känsla av kontroll och stärker sin tro på att framgång är möjlig.

Hur det fungerar

Be eleven att tänka på något hen skulle vilja uppnå och be hen skriva detta mål högst upp på sidan. Målet kan vara akademiskt, personligt, socialt eller framtidsinriktat. Detta hjälper eleven att få kontakt med sitt mål i en bredare bemärkelse av syfte och motivation.

Exempel på mål kan vara:

- Förbättra mitt betyg i matte
- Slutför ett viktigt projekt
- Bli säkrare på att tala i klassen
- Förbättra min närvaro
- Utforska en framtida karriärväg

Be eleven reflektera över följande frågor i relation till sitt mål:

Vad motiverar mig?

Uppmuntra dem att skriva ner anledningarna till varför det är viktigt för dem att uppnå detta mål.

Be eleven att fundera över sina styrkor och resurser genom dessa frågor:

- Vilka styrkor har jag redan?
- Vilka färdigheter kan hjälpa mig att uppnå detta mål?
- Vem kan stötta mig?
- Vilka resurser finns tillgängliga för mig?

Be eleven att fundera över fördelarna med målet genom att utforska frågor som:

- Vilka fördelar kommer att uppnå detta mål att ge mig?
- Vilken nytta kommer det att ge andra?

Eleverna ritar en trappa med sex steg (eller använd en mall).
De arbetar nerifrån och uppåt och slutför varje steg.

Steg 1 – Första åtgärden

Vad är det första jag behöver göra?

Steg 2 - Nästa åtgärd

Vad ska jag göra efter det?

Steg 3 – Följande åtgärd

Vad är nästa steg på min resa?

Steg 4 - Delmål

Vilken viktig milstolpe visar mig att jag gör framsteg?

Steg 5 – Motivation och tro

Vad hjälper mig att hålla mig motiverad?

Vad stärker min tro på att jag kan uppnå detta mål?

Steg 6 – Sista steget

Hur kommer det att se ut att uppnå mina mål?

Be eleverna att granska sin trappa och fundera över vilket steg de kan påbörja idag.
Eleverna kan välja att diskutera trappan med en partner, handledare, mentor eller lärare.

Meningsfullt lärande och engagemang i klassrummet

Varför spelar det roll?

Elever är mer benägna att engagera sig när lärandet känns meningsfullt, relevant och uppnåeligt. Tydliga förväntningar, strukturerade lektioner, stödjande feedback och möjligheter till aktivt deltagande kan alla bidra till starkare engagemang.

Resultaten från Engaging Minds belyste vikten av att skapa lärmiljöer där eleverna förstår vad de förväntas göra, varför de gör det och hur de kan lyckas.

Även små justeringar av klassrumsrutiner och undervisningsmetoder kan bidra till att öka fokus, deltagande och självförtroende. De danska exemplen i detta avsnitt visar hur praktiska klassrumsstrategier kan stödja elevernas engagemang genom att skapa struktur, minska osäkerhet och uppmuntra aktivt deltagande i lärandet.

Praktiska verktyg

Checklistor för tydlig lektioner (Danmark)

Mål:

Engagerande lektioner | Elevengagemang | Sätta förväntningar

Lämplig för:

Klasslärare, undervisning för hela klassen

När ska man använda:

I början, under eller slutet av en lektion för att stödja struktur, tydlighet och elevernas förståelse.

Tid som krävs:

2–5 minuter

Ändamål

Checklistor för tydliga lektioner hjälper eleverna att förstå vad de förväntas lära sig, vilka aktiviteter de ska slutföra och hur ett framgångsrikt deltagande ser ut. Att ge en tydlig struktur kan minska osäkerhet, stärka elevernas självförtroende och hjälpa eleverna att hålla fokus och engagemang under hela lektionen.

Hur det fungerar

Lärare ger en enkel översikt över:

Lektionsmål

Aktiviteter som eleverna kommer att genomföra

Material eller resurser som krävs

Förväntade resultat eller framgångskriterier

Viktiga uppgifter som ska slutföras före lektionens slut

Checklistan kan presenteras muntligt, på tavlan eller som ett utdelningsblad

Varför det fungerar

Eleverna är mer benägna att engagera sig när de förstår vad som förväntas av dem och hur inlärningsaktiviteterna kopplas till lektionsmålen. En tydlig struktur minskar förvirring, stöder självreglering och gör det möjligt för eleverna att delta mer självsäkert i klassrumsaktiviteter.

Handskriven reflektionsjournal (Danmark)

Mål: Engagerande lektioner | Studentengagemang | Studentreflektion

Lämplig för: Studenter och lärare

När ska man använda: I slutet av en lektion, ett projekt eller en inlärningssekvens.

Tid som krävs: 5–10 minuter

Ändamål

Den handskrivna reflektionsjournalen uppmuntrar eleverna att pausa, reflektera över sitt lärande och engagera sig mer aktivt i sina egna framsteg. Metoden skapar också möjligheter till meningsfull lärarfeedback och dialog.

Hur det fungerar

Eleverna för en handskriven anteckningsbok eller dagbok där de regelbundet reflekterar över:

- Vad de lärde sig
- Vad de tyckte var utmanande

Frågor de fortfarande har

Områden där de skulle vilja ha mer stöd

Deras framsteg mot lärandemål

Lärarna granskar regelbundet journalerna och ger feedback.

Varför det fungerar

Lärare rapporterade att eleverna var mer benägna att slutföra reflekterande uppgifter när de var handskrivna snarare än digitalt. Metoden framkom parallellt med bredare insatser för att minska skärmanvändningen och öka användningen av fysiskt läromedel.

Lärare observerade att eleverna ofta visade ökad motivation när de visste att deras reflektioner skulle granskas och erkännas. Processen uppmuntrade också eleverna att ta större ansvar för sitt lärande och gav lärarna ytterligare insikt i elevernas förståelse och engagemang.

Policy för användning av digital teknik för studenter (Danmark)

Mål:

Att utforma engagerande lärandeupplevelser, studentmakt, röst och deltagande

Lämplig för:

Lärare, skolledare, handledare och elevstödsteam

När ska man använda:

Som en del av en skolövergripande strategi för att hantera digital teknik i klassrummet och stödja fokuserade lärmiljöer

Tid som krävs:

Kontinuerlig praktik i klassrummet och skolan

Ändamål

Policyn för strukturerade skärmar syftar till att minska digitala distraktioner och skapa lärmiljöer som stöder koncentration, deltagande och meningsfullt engagemang. Tillvägagångssättet erkänner att digital teknik är värdefulla utbildningsverktyg, men att deras ständiga närvaro också kan avbryta uppmärksamheten, minska deltagandet och bidra till fragmenterade lärandeupplevelser.

I stället för att ta bort teknik från klassrummet syftar policyn till att säkerställa att digitala verktyg används avsiktligt och endast när de har ett tydligt pedagogiskt värde.

Hur det fungerar

Tillvägagångssättet innebar att implementera en skolövergripande policy för att hantera digitala enheter under lektionerna.

De viktigaste delarna i denna policy inkluderar

Mobiltelefonhantering

I början av varje lektion placerar eleverna sina telefoner i avsedda telefonlådor i klassrummet.

Detta bidrar till att minska avbrott orsakade av aviseringar, meddelandeappar och sociala medier.

Avsiktlig användning av digitala enheter

Bärbara datorer och datorer förblir stängda i början av lektionerna om de inte behövs för en specifik lärandeaktivitet.

Detta uppmuntrar eleverna att börja lektionerna med fokus på läraren, sina klasskamrater och lärandemålen.

Balans mellan digital och analog inläring

Lärare uppmuntras att införliva en rad icke-digitala lärandeaktiviteter, inklusive:

Gruppdiskussioner
Samarbetsbaserad problemlösning
Handskrivna övningar
Reflekterande klassrumsdialog

Detta skapar en balans mellan digitala och analoga metoder för lärande och främjar aktivt deltagande och mellanmänsklig interaktion.

Ett effektivt genomförande kräver att skärmpolicyn åtföljs av professionella utvecklingsinitiativ som stöder lärare i att skapa engagerande lärmiljöer.

Detta inkluderar

Frågeformulär om lärarinteraktion

Lärare använder QTI för att:

Samla strukturerad feedback på interaktioner mellan elev och lärare

Reflektera över hur deras undervisningsmetoder påverkade engagemang, kommunikation och motivation.

(Se även avsnittet QTI under Faktor 3)

Kamratobservation

Lärare observerar varandras lektioner och diskuterar tillvägagångssätt för att:

Effektiv integration av digitala verktyg

Uppmuntra studenters deltagande

Stödja fokuserade lärmiljöer

Stärkande klassrum ledningspraxis

Dessa möjligheter uppmuntrar till professionell reflektion och delning av effektiva undervisningsstrategier.

Varför det fungerar

Forskning tyder på att frekventa digitala avbrott kan minska elevers förmåga att bibehålla uppmärksamheten under inläring. Genom att minska distraktioner och skapa tydliga förväntningar kring teknikanvändning kan skolor stödja större fokus och deltagande.

De rapporterade resultaten var att klassrummen blev mer fokuserade, och att lektionerna i allt högre grad förlitade sig på dialog, samarbete och elevinteraktion.

Implementeringen av policyn för digital teknik i kombination med lärarstöd för professionellt lärande belyser hur avsiktlig teknikhantering kan stödja engagemang, motivation och i slutändan lärarretention.

Framtida vägar och ambitioner

Varför spelar det roll?

Att förstå hur nuvarande lärande relaterar till framtida mål kan öka motivationen, stärka uthålligheten och hjälpa eleverna att se värdet i sin utbildningsresa.

Det svenska bidraget betonade vikten av mentorskap, vägledning, entreprenörskapsutbildning och framtidsinriktade lärandeupplevelser som hjälper elever att utforska möjligheter och utveckla förtroende för sina framtida vägar.

Att hjälpa elever att identifiera sina styrkor, intressen och ambitioner kan stärka både engagemang och långsiktig studieframgång.

Resultaten från Engaging Minds belyser vikten av förtroendefulla relationer, tillhörighet, självförtroende och framtidsinriktning som skyddande faktorer mot distansering.

Inkluderande mentorskap tar itu med dessa faktorer samtidigt genom att ge eleverna en stödjande vuxenrelation, möjligheter till reflektion, uppmuntran att delta och vägledning i att utforska framtida ambitioner. Genom att hjälpa eleverna att känna sig sedda, hörda och stödda kan mentorskap stärka engagemang, välbefinnande och motivation.

Praktiska verktyg

Inkluderande mentorskap för framtida beredskap

Mål:

Framtida vägar och ambitioner | Studenternas självförtroende | Personlig utveckling

Lämplig för:

Lärare, mentorer, handledare, studievägledare och studentstödteam

När ska man använda:

Karriärvägledning, övergångsplanering, personliga utvecklingsprogram, mentorsprogram, framtidsvägar och initiativ för att bygga upp ambitionen

Tid som krävs:

Pågående mentorskapsrelation

Ändamål

Projektet Advancing Inclusive Mentorship (AIM) utvecklade ett inkluderande mentorskapsramverk utformat för att stödja studenters personliga, akademiska och professionella utveckling. Ramverket syftar till att stärka studenternas engagemang genom att skapa stödjande mentorskapsrelationer som hjälper studenter att bygga upp självförtroende, utveckla självkänedom och utforska framtida hinder för deltagande och framgång.

Tillvägagångssättet tar hänsyn till att elever har olika erfarenheter, styrkor, behov och ambitioner. Genom strukturerade mentorsamtal hjälper mentorerna eleverna att reflektera över sina mål, identifiera möjligheter, navigera utmaningar och utveckla det självförtroende som behövs för att gå vidare i utbildningen och därefter.

Hur det fungerar

Vad är inkluderande mentorskap?

Inkluderande mentorskap bygger på principen att varje elev ska ha tillgång till stödjande relationer som hjälper dem att känna sig värderade, lyssnade på och kapabla att uppnå sina mål.

Mentorns roll är inte att ge svar eller lösa problem för eleverna. Istället stöder mentorerna eleverna i att:

- Reflektera över deras styrkor och intressen
- Bygg upp självförtroende och självkänsla
- Sätt realistiska mål
- Utforska framtida möjligheter
- Utveckla problemlösningsförmåga
- Navigera utmaningar och motgångar
- Stärka deras känsla av tillhörighet och delaktighet

Kärnprinciper i AIM:s ramverk för inkluderande mentorskap

Princip	Beskrivning	Mentoraktivitet	Studentpåverkan
Bygga förtroendefulla relationer	Effektivt mentorskap börjar med att bygga förtroende och psykologisk trygghet.	Mentorer skapar möjligheter för öppna och respektfulla samtal genom att: • Lyssnar aktivt • Visar genuint intresse • Bibehållande av sekretess där så är lämpligt • Att visa empati och förståelse • Uppmuntrar studenters röst	Elever är mer benägna att söka stöd och diskutera utmaningar när de känner sig trygga och respekterade.
Fokusera på styrkor	Istället för att fokusera på problem eller brister hjälper mentorer eleverna att identifiera och bygga vidare på sina befintliga styrkor.	Mentorskapsfrågor kan innefatta: • Vad är du stolt över? • Vad tycker du om att göra? • Vilka är dina styrkor? • Vilka färdigheter har hjälpt dig att övervinna utmaningar tidigare?	Att känna igen styrkor kan öka självförtroendet och motivationen.
Uppmuntra reflektion och målsättning	Mentorer stöder eleverna att tänka på sina ambitioner och identifiera realistiska steg för att uppnå dem.	Ämnen kan inkludera: Akademiska mål • Personliga utvecklingsmål • Framtida utbildningsvägar • Karriärsträvanden • Ledarskapsmöjligheter	Eleverna uppmuntras att utveckla ägarskap för sina mål och identifiera åtgärder de kan vidta för att uppnå dem.
Främja inkludering och tillhörighet	Ramverket betonar vikten av att säkerställa att alla elever känner sig inkluderade, respekterade och sammankopplade.	Mentorer uppmuntrar eleverna att: Delta i skolaktiviteter • Utveckla positiva relationer med jämnåriga • Få tillgång till tillgängliga stöd • Bygg kontakter inom skolgemenskapen	Detta kan bidra till att stärka engagemanget och skolsamhörigheten.
Stöd framtida beredskap	Mentorssamtal hjälper eleverna att utforska framtida möjligheter och utveckla självförtroendet att ta itu med dem.	Diskussionerna kan innefatta: Karriärintressen • Entreprenörskap • Utbildningsvägar • Arbetsrelaterade färdigheter • Personliga ambitioner	Att hjälpa elever att koppla nuvarande lärande till framtida möjligheter kan stärka motivation och uthållighet.

Exempel på mentorskapssamtal

Att lära känna studenten

Vad är du mest intresserad av nu?

Vad tycker du mest om med skolan?

Vad är du stolt över att ha uppnått?

Utforska styrkor

Vad tycker du att du gör bra?

Vilka styrkor ser andra människor hos dig?

När känner du dig mest självsäker?

Framåtblickande

Vad skulle du vilja uppnå i år?

Vilka möjligheter skulle du vilja utforska?

Vilka är dina förhoppningar inför framtiden?

Att övervinna utmaningar

Vilka utmaningar står du inför nu?

Vilket stöd skulle hjälpa?

Vilka små steg skulle du kunna ta härnäst?

Stödande verktyg och aktiviteter

Som en del av AIM-projektet kan mentorer använda ytterligare resurser för att hjälpa eleverna att utforska framtida möjligheter och utveckla förtroende för sina förmågor.

Dessa inkluderar:

AIM-beredskapsverktyg

Ett självbedömningsverktyg som hjälper elever att reflektera över sina styrkor, intressen och beredskap att ta sig an entreprenöriella möjligheter.

Innovations- och entreprenörskapsveckan

Ett aktivitetsprogram som låter studenter engagera sig i innovationsutmaningar, utforska framtida vägar och utveckla entreprenöriellt tänkande genom praktiska erfarenheter.

Varför det fungerar

Elever är mer benägna att engagera sig i lärandet och fortsätta trots utmaningar när de kan se en meningsfull koppling mellan sina nuvarande erfarenheter och sina framtida ambitioner.

Inkluderande mentorskap ger eleverna en förtroendefull relation där de kan utforska sina styrkor, intressen, mål och bekymmer i en stödande miljö.

Genom att fokusera på styrkor, uppmuntra till reflektion och hjälpa eleverna att identifiera realistiska vägar framåt kan mentorskap öka självförtroendet, själv effektiviteten och motivationen.

Betoningen på tillhörighet, inkludering och framtidsberedskap hjälper också eleverna att utveckla en starkare känsla av mening och riktning, vilket är viktiga faktorer för engagemang, välbefinnande och långsiktig studieframgång.

Tidig identifiering och responsivt stöd

Varför det spelar roll

Elevs engagemang sker sällan över en natt. Oftare utvecklas det gradvis genom en kombination av akademiska, sociala, emotionella, beteendemässiga och närvarorelaterade faktorer. Mindre förändringar i deltagande, motivation, närvaro, välbefinnande eller akademiska prestationer kan vara tidiga indikatorer på att en elev kan behöva ytterligare stöd.

Resultaten från Engaging Minds belyser vikten av att identifiera dessa signaler tidigt och reagera innan utmaningar blir betydande hinder för engagemang, lärande och behållning av elever. Effektivt stöd kräver därför att skolor etablerar processer som gör det möjligt för personal att identifiera problem, dela information och samordna snabba insatser.

Tidig identifiering är mest effektiv när skolor kombinerar professionellt omdöme med information som samlats in från flera källor, inklusive närvaromönster, akademiska framsteg, lärarobservationer, välbefinnandeproblem och elevfeedback. Lika viktigt är att ha strukturer på plats som säkerställer att eleverna får lämpligt stöd när problem har identifierats.

Exemplen i det här avsnittet visar hur skolor kan använda övervakningssystem, professionellt samarbete och strukturerade stödprocesser för att identifiera elever som kan riskera att bli distraherade och ge snabbt och riktat stöd.

Praktiska verktyg

Athena Tracker (Irland)

Mål: Tidig identifiering av potentiellt avbrott genom övervakningsdata

Lämplig för: Skolledare, årskurs-/kurschefer, studievägledare, elevstödsteam, lärare

När ska man använda: Under hela läsåret ingår löpande akademisk uppföljning och studentstödsprocesser

Tid som krävs: Kontinuerlig uppföljning och granskning under hela läsåret

Ändamål

Athena Tracker är ett akademiskt övervakningssystem som används för att identifiera elever vars prestationer kan vara lägre än deras demonstrerade potential. Systemet hjälper skolor att identifiera möjliga tidiga indikatorer på engagemang genom att jämföra elevernas prestationer med förväntade prestationsnivåer.

Hur metoden fungerar

Athena Tracker genererar en förväntad prestationsprofil för elever och lyfter fram fall där prestationerna sjunker under denna nivå. Lärare använder denna information tillsammans med sin professionella kunskap om eleverna för att identifiera de som kan dra nytta av ytterligare stöd.

Informationen kan också användas för att stödja samtal mellan elev och lärare om framsteg, styrkor, utmaningar och framtida mål. Dessa samtal uppmuntrar till reflektion, målsättning och elevansvar för lärandet.

Varför det fungerar

Elever som börjar brista visar inte alltid uppenbara tecken på svårigheter. Att övervaka prestationer i förhållande till potential kan ge en viktig tidig indikator på att ytterligare stöd kan behövas. I kombination med professionellt omdöme och stödjande samtal hjälper metoden skolorna att ingripa innan svårigheterna blir mer betydande.

Övningsexempel

Athena Tracker används på St. Joseph's Secondary School i Rush, Irland, som en del av en bredare strategi för att identifiera elever som kan behöva ytterligare akademiskt eller personligt stöd.

Studentstödsteamet (Irland)

Mål: Samordnad tidig intervention och elevstöd

Lämplig för: Skolledare, studievägledare, välbefinnandeteam, hem, skolsamordnare, specialpedagoger, elevstödjare

När ska man använda: Som en del av en regelbunden helskolaprocess för att identifiera, diskutera och bemöta elevers behov

Tid som krävs: Regelbundna möten under hela läsåret (t.ex. varje vecka eller varannan vecka)

Ändamål

Studentstödsteamet tillhandahåller en strukturerad process för att identifiera, diskutera och hantera problem som rör studenters engagemang, välbefinnande, närvaro, beteende och akademiska framsteg.

Hur metoden fungerar

Elevstödsteamet träffas regelbundet för att granska elever som kan behöva ytterligare stöd. Information från lärare, närvaroregister, studieuppföljningssystem, studievägledare, stöd för välbefinnande och föräldrakommunikation beaktas för att utveckla en helhetsförståelse för elevernas behov.

Teamet arbetar tillsammans för att identifiera problem, samordna insatser och följa upp elevernas framsteg över tid.

Stöd kan innefatta:

- Akademisk mentorskap
- Vägledningsstöd
- Närvaroinsatser
- Välbefinnandestöd
- Föräldraengagemang
- Hänvisning till ytterligare skol- eller samhällstjänster

Varför det fungerar

Brotsinnehåll påverkas ofta av flera faktorer och kanske inte syns genom en enda indikator. Genom att sammanföra information från olika källor hjälper elevstödsteam skolor att identifiera mönster, samordna åtgärder och ge stöd i rätt tid innan oron eskalerar.

Tillvägagångssättet flyttar skolor från reaktiva insatser till proaktivt och förebyggande stöd.

Övningsexempel

På St. Josephs Secondary School i Rush träffas elevstödsteamet varje vecka för att diskutera elever som kan behöva ytterligare stöd. Teamet sammanställer information från flera källor för att samordna insatser och säkerställa att eleverna får lämpligt stöd i rätt tid.

Personanpassade utbildningsvägar och mentorstöd (Sverige)

- **Mål:** Tidig identifiering och responsivt stöd
- **Lämplig för:** Skolledare, lärare, mentorer, studievägledare, elevstödsteam
- **När ska man använda:** Stödja elever som har akademiska svårigheter med valmöjligheter. Erbjud en väg till återupptagande av engagemang för elever som är oengagerade eller riskerar att bli oengagerade.
- **Tid som krävs:** Kontinuerligt stöd under hela läsåret

Ändamål

Den strukturerade återupptagna studievägen syftar till att hjälpa elever att återknyta kontakten med utbildningen när de riskerar att bli distraherade, eller att sluta skolan i förtid. Istället för att fokusera på en enda intervention kombinerar metoden personlig planering, mentorskap, praktiska lärandeupplevelser och samordnat stöd för att ta itu med de underliggande faktorerna som bidrar till distraherandet.

Tillvägagångssättet tar hänsyn till att elever distanserar sig av olika skäl och därför behöver olika former av stöd.

1. Identifiera hindret för engagemang

Skolor identifierar först de primära faktorer som påverkar en elevs deltagande och framsteg.

Vanliga hinder kan innefatta:

Riskfaktor

Möjlig stödstrategi

Akademiska svårigheter

Individuellt anpassade studieplaner

Låg motivation och engagemang

Projektbaserat och yrkesbaserat lärande

Brist på självförtroende efter skolmisslyckanden

Mentorskap och rådgivning

Sociala eller emotionella utmaningar

Samarbete med välfärds- och stödtjänster

Dålig närvaro

Övervakning och tidiga insatser

2. Utveckla en personlig lärandeplan

Lärare, studievägledare och elever arbetar tillsammans för att skapa en individuell studieplan.

Planen identifierar:

- Studenternas styrkor
- Akademiska luckor
- Framtida ambitioner
- Stödbehov
- Realistiska utvecklingsmål

Målet är att skapa en väg till vidareutbildning, yrkesinriktad utbildning eller anställning.

3. Tilldela en mentor

Varje elev tilldelas en mentor som fungerar som en ständig kontaktperson under hela stödprocessen.

Regelbundna möten gör det möjligt för mentorer att:

- Övervaka närvaro och deltagande
- Granska framsteg
- Identifiera nya problem
- Anpassa stödet där det behövs
- Uppmuntra eleverna att hålla kontakten med lärandet

4. Återkoppla lärandet med verkliga mål

Studenterna erbjuds möjligheter att koppla samman lärande med praktiska och framtidsinriktade erfarenheter.

Exempel inkluderar:

- Arbetsplatsbesök
- Korta praktikplatser
- Samarbetsprojekt med lokala organisationer
- Möjligheter till yrkesinriktat lärande

Dessa erfarenheter hjälper eleverna att se relevansen av utbildning och stärker motivationen att fortsätta lära sig.

5. Övervaka framsteg och justera stödet

Elevernas framsteg granskas regelbundet genom kontinuerlig kommunikation mellan lärare, mentorer, studievägledare och stödpersonal.

Allt eftersom självförtroende, närvaro och akademiska prestationer förbättras kan eleverna övergå till nationella program, yrkesutbildningsvägar eller anställningsmöjligheter.

Varför det fungerar

Många elever som avbryter utbildningen har upplevt upprepade akademiska svårigheter, lågt självförtroende eller bristande koppling mellan skolan och deras framtida ambitioner.

Fyrisskolans tillvägagångssätt, som diskuteras mer i detalj i handboken Engaging Minds, visar att återupptagande av engagemang kräver mer än bara akademiskt stöd. Genom att kombinera personliga studieplaner, mentorskap, praktiska lärandeupplevelser och samordnat stöd kan skolor hjälpa elever att återuppbygga sitt självförtroende, förbättra närvaron, stärka motivationen och återknyta kontakten med lärandet.

Viktigt är att tillvägagångssättet fokuserar på att skapa vägar tillbaka till utbildning snarare än att se engagemang som ett slutpunkt.

Helskolkultur och system för engagemang

Varför det spelar roll

Exemplen som presenteras i denna lärarresurs visar att elevers engagemang och retention påverkas av en rad sammankopplade faktorer, inklusive tillhörighet, relationer, deltagande, välbefinnande, motivation, framtida ambitioner och tillgång till stöd. Även om individuella aktiviteter och interventioner kan ge ett viktigt bidrag, tyder resultaten från Engaging Minds på att de mest effektiva metoderna uppstår när dessa metoder är integrerade i en bredare helskolkultur som prioriterar engagemang, inkludering och elevers framgång.

Skolor som framgångsrikt stöder engagemang och retention av elever går vanligtvis bortom isolerade initiativ och utvecklar istället samordnade system som säkerställer att eleverna är kända, får stöd och är sammankopplade under hela deras utbildningsresa. Dessa system hjälper skolor att identifiera nya problem, stärka relationer, samordna insatser, engagera familjer och skapa flera möjligheter för elever att delta och lyckas.

En skolövergripande strategi inser att engagemang är ett gemensamt ansvar. Lärare, skolledare, studievägledare, mentorer, familjer och samarbetspartners i samhället bidrar alla till att skapa en miljö där eleverna känner sig värderade, stödda och motiverade att fortsätta vara engagerade i lärandet.

Översikt över exempel på praktik för hela skolan

Exemplen på praktiska verktyg i tabell 1 illustrerar hur skolor kan kombinera mentorskap, familjeengagemang, elevstödsprocesser, övervakningssystem och strukturerade relationer för att skapa ett omfattande nätverk av stöd kring eleverna. Tabellen lyfter fram exempel som kombinerar flera aktiviteter i en enda strategi som implementeras på skolövergripande nivå.

Tabell 1: Översikt över exempel på praktik för hela skolan

Öva	Ändamål	Hur metoden fungerar	Varför det fungerar
Hem-, skol- och gemenskapskontakt (HSCL)	Att stärka samarbetet mellan skolan, familjerna och samhällstjänsterna för att stödja elevernas engagemang och framgång.	HSCL-samordnaren fungerar som en brygga mellan hem och skola, underlättar kommunikationen, stöder närvaroinitiativ, organiserar föräldraworkshops och aktiviteter samt kopplar familjer till relevanta samhällstjänster och stöd.	Elever gynnas av att skolor och familjer samarbetar. Starka relationer mellan hem och skola stöder närvaro, välbefinnande, engagemang och kvarhållning av elever samtidigt som de hjälper skolor att reagera mer effektivt på nya problem.
Studentstödsteamet	Att samordna en skolövergripande insats för elevers välbefinnande, engagemang, närvaro, beteende och akademiska frågor.	Ett tvärvetenskapligt team träffas regelbundet för att gå igenom elevernas behov, dela information, samordna insatser och övervaka framsteg. Information från lärare, stödpersonal, familjer och övervakningssystem används för att bygga en helhetsbild av varje elev.	Att sammanföra olika perspektiv gör det möjligt för skolor att identifiera problem tidigare och ge samordnat stöd. Metoden flyttar skolor från reaktiva insatser till proaktivt och förebyggande stöd.
Athena Tracker	Att stödja tidig identifiering av elever som kan riskera att dra sig ur skolan genom akademisk uppföljning.	Studenternas prestationer jämförs med förväntade prestationsprofiler för att identifiera underprestationer i förhållande till potential. Denna information används för att informera diskussioner om studentstöd, mentorskapssamtal, målsättning och interventionsplanering.	Akademiska prestationer kan ge en viktig tidig indikator på engagemang. Att kombinera övervakningsdata med professionellt omdöme hjälper skolor att reagera innan svårigheterna blir mer betydande.

Tabell 1: Översikt över exempel på praktik för hela skolan

Öva	Ändamål	Hur metoden fungerar	Varför det fungerar
Klasslärarssystemet	Att ge varje elev en konsekvent vuxen kontaktperson som stödjer deras välbefinnande, framsteg och deltagande i skollivet.	Klasslärare upprätthåller regelbunden kontakt med eleverna, övervakar välbefinnande och studieframsteg, underlättar kommunikationen mellan hem och skola och vägleder eleverna till lämpligt stöd vid behov.	Regelbunden kontakt med en vuxen som man litar på stärker relationer och samhörighet i skolan. Det säkerställer också att problem kan identifieras och åtgärdas innan de blir hinder för engagemang.
Peer Tutor-systemet	Att stödja elevernas övergång till skollivet och stärka kamratrelationer, tillhörighet och deltagande.	Äldre elever utbildas för att stödja yngre elever genom introduktionsaktiviteter, sociala evenemang, informell mentorskap och kontinuerligt kamrattstöd. Programmet skapar möjligheter till både ledarskap och kontakt mellan årskurser.	Positiva relationer med jämnåriga är en viktig skyddande faktor mot distansering. Kamrathandledare hjälper eleverna att känna sig välkomna, sammankopplade och stöttade samtidigt som de bidrar till en positiv skolkultur.
Ramverk för inkluderande mentorskap	Att stödja studenter i att utforska sina styrkor, ambitioner, framtida möjligheter och personliga utveckling genom mentorskapsrelationer.	Mentorer använder strukturerade samtal och reflekterande aktiviteter för att hjälpa eleverna att identifiera styrkor, utforska intressen, sätta mål och överväga framtida utbildnings-, karriär- och entreprenörsvägar.	Eleverna är mer benägna att förbli engagerade när de kan koppla lärande till framtida ambitioner. Mentorskap hjälper till att bygga självförtroende, självkänedom, motivation och framtidsberedskap.
Studentvägar och stöd för återengagemang	Att hjälpa elever som riskerar att dra sig ur skolan att hålla sig kvar i skolan genom personligt stöd och flexibla studievägar.	Individuella studieplaner, mentorskap, praktiska lärandetillfällen och samordnat stöd används för att möta elevernas akademiska, sociala och välbefinnandebehov. Stödet anpassas allt eftersom eleverna gör framsteg mot utbildnings- eller yrkesinriktade mål.	Flexibla vägar tar hänsyn till att elever möter olika hinder för engagemang. Genom att erbjuda riktat stöd och meningsfulla lärandemöjligheter kan skolor bidra till att återuppbygga självförtroendet, förbättra motivationen och engagemanget i utbildningen.

Sammantaget illustrerar dessa metoder hur skolor kan gå bortom isolerade insatser och skapa samordnade system som stödjer elevernas engagemang och retention. Även om varje tillvägagångssätt tar itu med en annan aspekt av elevupplevelsen, delar de ett gemensamt mål: att säkerställa att eleverna är kända, får stöd, är uppkopplade och har tillgång till hjälp när det behövs.

Exemplen visar att effektiva strategier för engagemang och retention är mest framgångsrika när de kombinerar starka relationer, strukturerade stödsystem, familjeengagemang, mentorskap, uppföljning och samarbetande yrkespraktik. Tillsammans skapar dessa metoder en skolkultur där engagemang aktivt främjas och varje elev har möjligheter att delta, lyckas och blomstra.

Att koppla aktiviteter och praktik till skyddande faktorer

Några av exemplen som presenteras i den här handboken visar att elevers engagemang och retention påverkas av en rad sammankopplade skyddande faktorer, inklusive tillhörighet, relationer, deltagande, välbefinnande, meningsfullt lärande, framtida ambitioner och snabbt stöd.

Även om varje aktivitet har grupperats efter sitt primära bidrag, stöder många flera aspekter av skydd. Till exempel stöder SWOT-analysen för elever både elevens egenmakt och framtida ambitioner. I denna lärarresurs har aktiviteterna grupperats efter sitt primära bidrag, samtidigt som man erkänner att effektiva engagemangsmetoder ofta stöder flera dimensioner av elevengagemang och -retention samtidigt.

Tabell 2 ger en översikt över de praktiska verktyg och metoder som ingår i denna lärarresurs och hur de överensstämmer med de åtta skyddsfaktorer som identifierats genom Engaging Minds-projektet.

Tabell 2: Översikt över praktiska verktyg för att främja engagemang och personalomsättning kopplat till skyddsfaktorer

Skyddande faktor	Aktiviteter och övningar
1. Tillhörighet och skolsamhörighet	Likheter och skillnader; Ge din partner komplimanger; Yarn Circle-diskussioner; Peer Tutor-system
2. Relationer och stödnätverk	Klassläraresystem; Kontakt med hem-, skol- och gemenskapssamhället; Ramverk för inkluderande mentorskap
3. Studenters handledansvar, röst och deltagande	Gröna, gul-röda svarskort; Strukturerade studiefrågor; SWOT-analys för elever; QTI-reflektionsövning för lärare
4. Välbefinnande, motivation och motståndskraft	Klockdiagram Tidsrevision; Studentstödsteam
5. Att utforma engagerande lärandeupplevelser	Tydliga lektionsplaner; Strukturerade studiefrågor; Handskriven anteckningsförmåga och reflektion; Policy för digitala verktyg
6. Framtida vägar och ambitioner	Motivationstrappa; SWOT-analys för studenter; Ramverk för inkluderande mentorskap; Personliga lärandevägar
7. Tidig identifiering och responsivt stöd	Athena Tracker; Studentstödsteamet
8. Helskolkultur och system för engagemang	Kontaktperson för hem, skola och samhälle; Elevstödsteam; Athena Tracker; Klassläraresystem; Peer Tutor-system; Personliga lärandevägar

Ett sista uppmuntrande ord

Projektet Engaging Minds har visat att det inte krävs ett enda transformativt program eller en perfekt lösning för att förbättra elevernas engagemang.

Oftare är det resultatet av många små handlingar, starka relationer, stödjande system och meningsfulla möjligheter som samverkar för att hjälpa eleverna att känna sig sedda, värderade och stöttade.

Exemplen i den här lärarresursen visar att skolor över hela Europa redan hittar kreativa och effektiva sätt att stärka engagemanget och minska risken för distansering.

Även om varje skolkontext är unik, är det underliggande budskapet konsekvent: positiva relationer, en känsla av tillhörighet, meningsfullt deltagande och stödjande vägar är viktiga.

Vi uppmuntrar dig att se den här resursen inte som en checklista som ska fyllas i, utan som en samling idéer och tillvägagångssätt som kan anpassas till dina egna elever, klassrum och skolgemenskapen i stort.

Även små förändringar, som genomförs konsekvent och stöds av hela skolan, kan göra en meningsfull skillnad.

Varje interaktion spelar roll. Varje relation spelar roll. Varje elev spelar roll.